

Četras mīlestības

1.

Kad esmu liedagā, **jūra** maigām vēja ķetnām glāsta manu seju, izraisot neviltotu emociju uzplūdu. Atkal un atkal iegrimstu šajā svētlaimes bohēmā – nekad nerimstošajā viļņu un vēja suspēlē. Tā ir cita pasaule – neatklāta valstība, kas manas pēdas, kaut uz mirkli, atstāj sekundes simtdaļā, iekams ūdens tās ieslaucījis liedaga zeltainajās smiltīs. Jūra ir māksliniece, tā pati veido savu akvareli, uzstājīgiem viļņu triepieniem bijīgi zīmēdama un tad nežēlīgi dzēsdama nupat notikušo mirkli.

Kad mola akmeņos skalojas jūras sudrabs, saulrietā atmirdzot zeltā, es sevi iztēlojos par nāriņu, mazliet apmulsušu un trauslu būtni, nākušu no svešas valstības, savdabīgu parādību, kas atrodas starp divām pasaulēm – zemes un ūdens. Nē, mani nesaista vētra. Vasarā vilina viļņu nekontrolējamās plūdlīnijas, ūdens nogludinātie akmentiņi un liedags. Ziemā, kad jūra klāta lieliem, nenosakāmas formas krēmkrāsas ledusblāķiem, es apbrīnoju tās spēju pārvērsties, paturot savu nesatricināmo identitāti.

2.

Kā debesīm pieder mākoņi un saule, tā jūrai pieder tās vēstneši – **kuģi**. No rīta, skatot kaiju saucieniem, basām kājām eju pa šauru liedaga dzīslu. Mani uzrunā tālums un negaidīti straujais kuģu uznāciens. Iesākumā to silueti, izspraukušies cauri smalkajam horizonta pavedienam, atgādina namu skursteņus, līdz, tuvodamies krastam, kļūst majestātiski cēli.

Šī vasara, negaisu iezīmēta, zibens izkrāsota, atbalsojas kuģos. Ak, kāda tropiski silta nakts, kad liedagu pārskrien negaiss! Smaržo kāpas, pat vējš izsmaržo savādāk, ne tā – ikdienišķi, bet svētsvinīgi viegli, it kā zemi skārusi trausla visuma elpa, stiprāka par visdārgākā zīmola smaržām. Jūra, tērpusies vieglā miglas plīvurā, slēpj kuģus, vien iztālēm dzirdama miglas taures klusinātā balss. Es zinu, kuģi ir līdzās, pārsimts metru attālumā. Es pat varu iztēloties, kā tie, pret krastu pagriezuši savus viļņu deldētos augumus, monotoni ieslīd jūras vārtu drošajā patvērumā.

Pazīstu vairākus kuģu vērotājus, daždien mēs tiekamies uz mola un skatāmies, jā, arī skaitām, cik kuģu saredzams līdz horizonta blāvajai līnijai. Dažreiz to ir vairāk, citreiz mazāk. Šovasar jūra ir kā nosēta ar kuģu mazajām māsām – jahtām. Tās, lepni traukdamās, līgani šūpojas viļņu pakāpienos, piepildot jūru, kā manā bērnbā lielo ūdens blodu piepildīja paštaisīti papīra kuģīši. Vien baltās jahtu buras atgādina putnu spalvas, iemērkta zilā tintnīcā.

3.

Visas ielas ir upes, maigas bruģa tērces, kur cilvēkiem patverties, pirms tie nokļuvuši galamērķī. Šodien līst. Izsalcis jūras vējš pluina lietussargu, līdz, tikpat izsalcis, uz neatgriešanos izdzenā pelēkās mākoņu mežģīnes. Parādoties saulei, promenāde atgādina savdabīgu bišu stropu, ko nemitīgi pāršalc daudz balsīgi sanošās ļaužu čalas. Vieglprātīgi vēja čuksti pieglaužas plecam, ieritinās aiz auss, vilinādami izgaršot sulīgo ainavu – ūdeni, kuģus un debesis. Mierīga līdzāspastāvēšana caurstrāvo gaisu, ļaudama elpot brīvi un dziļi – tāda ir **Ostas iela**, gaisotne, kas piepilda skatienu ar notikumu un visur jaušamo vēstures klātbūtni.

Man patīk apsēsties uz soliņa, pabūt divatā ar Krišjāni Valdemāru, pēcāk noslēpties aiz naftas govstumbā sāna, visbeidzot apcerīgi nolūkoties, kā no „Kuģu vērotāja” strūklakas caurumotās galvas šļācas vijīgi ūdens pavedieni. Tepat, kā ar roku aizsniedzama, Venta, redzams saulainais pils stūris ar torni, nedaudz tālāk, aiz pagrieziena, tirgus un rātslaukums. Skatāma arī kāda ikdienišķa ainava – bērni kāri notiesā saldējumu, pieprasot papildporciju un, raustot vecākus aiz rokas, vilina tos doties tālāk, uz strūklaku. Tur, kā sakarsuši zvirbulēni, tie, šļakstīdamies un smiedamies, bērnišķīgi laimīgi ienirst veldzējošajās ūdens šaltīs, piemirsuši, ka atrodas tieši pilsētā.

4.

Aptuveni pirms gada manās rokās nonāca izbalējusi, laikazoba skarta, Ventspils pastkarte. Tajā bija attēlots **rātslaukums**. Apkārt kūsāja dzīvība – ļaudis, pajūgi, divi velosipēdisti.

Rātslaukums ir vecpilsētas sirds, ja neskaita tirgus placi. Tirgū andelējas, bet šeit ir tā laimes sala, kur patverties no nevēlamas kņadas. Var satikties, parunāties. Pārlaižu skatienu apkārtnē, iztēlējot šodienai nereālu ainavu. Iespējams, tieši pagājušā gadsimta sākumā Lonija, Zelma, Minna un Alberts šurp nāca nolūkot savus iecerētos, bet Anna pie vecā rātsnama stādīja pelargonijas. Svētdienās dobji skanēja baznīcas zvans, aicinot baznīcēnus. Tad puīši un vīri noņēma cepures, sievas un meitas pieglauva lindrakus. Darbdienās pilsētdāmas laiski devās savās gaitās, laucinieces šķērsoja laukumu ar brangiem iepirkumu groziem rokās. Vien kāds vientuļš muzikants uzspēlēja ermoņikas, izklaidēdams ļaužu ikdienu ar sirdi plosošu melodiju. Es neuzzināšu, cik patiesa šāda vīzija, bet manī tā ir dzīva, noticot, ka tā tam jābūt.

Rātslaukumā sajūtu pilsētas mieru, te varu piebremzēt savu dienas skrējieni un izdzert līdzpaņemto, vēl silto, lielveikala kafiju. Lai arī apcerīgi ļaujtos pagātnes notikumu ainām, iekšējā balss saka: laiks neatgriezeniski visu pārvērtis, atstājot vērtīgu čaulu – namus, bruģi un atmiņas. Tieši šeit, vecpilsētā, mīt pagātnes stāsti. Kā nojausma. Kā ļaudis. Kā gaiss, ko elpojam.